

Vitra: Η ιστορική πορεία στο design και η έδρα στην Ελλάδα

Βασίλης Ξιφαράς - 24/04/2024

Η managing director του ελληνικού distributor, Βασιλική-Μαρία Πλαβού, μας μιλά για την αξία του πρωτότυπου και τις τάσεις στον εργασιακό χώρο

Η **Vitra** είναι συνυφασμένη με το διαχρονικό design, έχοντας ιστορικά σχέδια αλλά και μια συνεχώς εξελισσόμενη στρατηγική, που εναρμονίζεται με τις συνθήκες που επικρατούν στο design και την αρχιτεκτονική, τον πολιτισμό, την οικονομία και το περιβάλλον. Ο συγκερασμός όλων αυτών των παραγόντων έχει κάνει τον Chairman Emeritus, *Rolf Fehlbaum*, να περιγράψει τη Vitra ως ένα **project**, και όχι ως εταιρεία. Αυτό που ξεκίνησε ως οικογενειακή επιχείρηση το 1957 στο Weil am Rhein της Γερμανίας, εξελίχθηκε σε μια μεγάλη εταιρεία με distributors σε όλο τον κόσμο, ενώ στην κατοχή της Vitra περιλαμβάνεται ένα από τα σημαντικότερα μουσεία furniture design παγκοσμίως. Η εμπιστοσύνη στους σχεδιαστές ήταν μια από τις πρώτες αξίες που έκανε γνωστή τη Vitra, εκτός από τη δεδομένη ποιότητα, που προκύπτει από τον συνδυασμό παραδοσιακών τεχνοτροπιών και σύγχρονων τεχνολογικών μέσων.

Μέσα από αυτές τις πρακτικές, με πολυετή πειραματισμό με τις δυνατότητες των υλικών και τις τυπολογίες

των επίπλων, δημιουργήθηκαν κάποια από τα πιο ιστορικά κομμάτια design. Όλοι αναγνωρίζουν την **Eames Lounge Chair** με μια σύντομη ματιά. Πρόκειται για ένα από τα πρώτα αντικείμενα που λάνσαρε η Vitra, σχεδιασμένο το 1956 από τους **Charles και Ray Eames**, οι οποίοι θεωρούσαν ότι *ο designer είναι ο οικοδεσπότης που φροντίζει για τις ανάγκες του ανθρώπου*. Αξίζει να αναφερθεί ότι η εταιρεία γεννήθηκε μετά τη γνωριμία του ζευγαριού με τον **Willi Fehlbau**m, τον Ελβετό ιδρυτή της Vitra, όντας ο ίδιος θαυμαστής του design τους. Η πολυθρόνα δημιουργήθηκε ως μια αναβάθμιση της τυπικής αγγλικής club chair, με παραπάνω άνεση και ποιότητα στην κατασκευή, εκτός από την αδιαμφισβήτητα κομψή και μοντέρνα εμφάνισή της.

Eames Lounge Chair | Φωτ: Studio AKFB, Vitra

Το πρώτο αντικείμενο, ωστόσο, που αναπτύχθηκε αποκλειστικά από τη Vitra, δεν ήταν η γνωστή πολυθρόνα, αλλά η **Panton Chair** που σχεδιάστηκε υπό την κατεύθυνση του Verner Panton. Πρόκειται για την πρώτη καρέκλα του λεγόμενου τύπου «cantilever», που κυκλοφόρησε στην αγορά κατασκευασμένη από ένα ενιαίο κομμάτι πολυεστέρα, ενισχυμένου με γυάλινες ίνες. Χρειάστηκαν πολλά χρόνια έρευνας, αλλά και η αποφασιστικότητα της Vitra, προκειμένου να βγει στην αγορά αυτή η καρέκλα, που αργότερα κατασκευάστηκε από αφρό πολυουρεθάνης για μέγιστη αντοχή, αλλά και πολυπροπυλένιο, κάτι που έκανε τελικά την καρέκλα προσβάσιμη στο ευρύ κοινό. Η επαναστατικότητα του design της εταιρείας απεικονίζεται και στο campus της, που φέρει υπογραφές από πολλούς starchitects, ενώ εδώ βρίσκεται και το πρώτο κτίριο που υλοποίησε η **Zaha Hadid**.

Panton Chair | Φωτ: Studio AKFB, Vitra

Vitra Campus Fire Station της Zaha Hadid, 1993 | Φωτ: Thomas Dix, Vitra

Η Eames Lounge Chair και η Panton Chair αποτελούν τα λεγόμενα «**originals**». Είναι διαχρονικά έπιπλα, τόσο σε στυλ όσο και σε αντοχή. Η αντοχή είναι ένα χαρακτηριστικό που ξεχωρίζει τις πρωτότυπες δημιουργίες από τις δεκάδες απομιμήσεις που κυκλοφορούν. Σε κάθε χώρα υπάρχει ένας κλειστός κύκλος εταιρειών που συνεργάζονται με τη Vitra, και στην Ελλάδα αυτή είναι η **El Greco Gallery**. Η εταιρεία ξεκίνησε να δραστηριοποιείται στον τομέα του design το 1987, και συνεργάζεται με διάφορα brands διεθνούς εμβέλειας, όπως η *Flexform*, η *Poltrona Frau*, η *Ceccotti Collezioni* και η *Artek* μεταξύ άλλων. Ιδιοκτήτης είναι ο **Κώστας Χατζηδαμιανού**, ένας άνθρωπος με πάθος για το design, με σημαντική προσωπική συλλογή αντικειμένων και σπουδές στο Los Angeles. Η El Greco Gallery προσφέρει πλήθος διαφορετικών λύσεων για την κατοικία, το γραφείο και τους εξωτερικούς ιδιωτικούς ή δημόσιους χώρους.

Περισσότερα όμως θα μάθουμε από τη **managing director** της El Greco Gallery, [Βασιλική-Μαρία Πλαβού](#).

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα οφέλη από την αγορά ενός πρωτότυπου αντικειμένου design, τόσο για τον χρήστη όσο και τον ιδιοκτήτη της κατοικίας, του γραφείου ή του ξενοδοχειακού χώρου;

Οι λόγοι είναι πολλοί. Αποκτώντας ένα αυθεντικό κομμάτι, λειτουργούμε ως “θεματοφύλακες” της **κληρονομιάς του design**. Συμμετέχουμε στην εξίσωση και διασφαλίζουμε το συνεχές αυτής της

ιστορίας. Εταιρείες όπως η Vitra, που διαχειρίζονται ιστορικά κομμάτια, αφιερώνουν μεγάλο κομμάτι των εσόδων τους για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και αναπαραγωγής. Αποτελούν τους βασικούς πόρους των ιδρυμάτων που διασώζουν όλο το ιστορικό αρχείο των σημαντικών αυτών σχεδιαστών. Σε βάθος χρόνου, όπως στο δικό μας παράδειγμα, μπορούμε να μιλήσουμε για μια πολύ στενή συνεργασία και συνεταιρισμό, όπου το ένα μέλος σχεδόν στηρίζεται απόλυτα στην ύπαρξη του άλλου. Οι πόροι αυτοί επαναδιοχετεύονται σε έναν μεγάλο βαθμό στην έρευνα της ιστορίας, της ανάπτυξης του προϊόντος, της τεχνολογίας των υλικών, κ.ο.κ., διευρύνοντας το πεδίο του design και αναδεικνύοντας τους νέους, σημαντικούς designers του μέλλοντος, που θα εκφράσουν τον παλμό της εποχής.

Αποκτώντας ένα αυθεντικό κομμάτι, είτε αφορά έναν νέο σχεδιαστή είτε έναν ιστορικό designer, αποδίδουμε φόρο τιμής στην προσπάθειά του, τον παροτρύνουμε να συνεχίσει την πορεία του. Διατυπώνουμε μέσα από αυτή τη χειρονομία ευρύτερες **αξίες**, που ξεπερνούν την ύλη αυτή καθαυτή. Ούσα στον χώρο του design, βλέποντας συμφοιτητές μου και σύγχρονους αποφοίτους των σχολών βιομηχανικού σχεδιασμού, δε βρίσκω κάποιον πιο άμεσο τρόπο για την προστασία και ενίσχυση του επαγγέλματός τους και των εργασιακών δικαιωμάτων τους.

Eames Shell Chair | Φωτ: Studio AKFB, Vitra

Εν κατακλείδι, με πιο χειροπιαστά επιχειρήματα, τα αυθεντικά designs της Vitra είναι προϊόντα υψηλής ποιότητας και ανθεκτικότητας, που δεν έχουν σκοπό να αντικατασταθούν άμεσα, αλλά να περάσουν μια ολόκληρη ζωή με τον καταναλωτή. Συνοδεύονται από ένα πολύ σημαντικό **after sales service**.

Επιπροσθέτως, αν κατέχετε ένα κάθισμα με πολυετή χρήση, μπορείτε να απευθυνθείτε στην εταιρεία και να βρείτε το κατάλληλο ανταλλακτικό, ώστε το προϊόν να αποκτήσει την πρώτη του λειτουργική απόδοση. Η μακροζωία των συγκεκριμένων αντικειμένων και η απόλαυση που προσφέρουν, μιλούν για τη βιωσιμότητα

(sustainability) με έναν πολύ πιο πλατύ τρόπο, από το κομμάτι του καταναλωτισμού και της διαχείρισης των πρώτων υλών ως το maintenance της πολιτιστικής κληρονομιάς και της προσωπικής ιστορίας της ζωής του ιδιοκτήτη. Συνεπώς, αν κατέχετε μία Eames Lounge Chair, έχετε ένα αντικείμενο που θα μπορέσετε να “κληροδοτήσετε” στους αγαπημένους σας μετά από χρόνια, φέροντας όλο το συναισθηματικό φορτίο του μοιράσματος της κοινής σας ζωής και επιτρέποντας στους νέους ιδιοκτήτες μία προσφιλή ανανέωση, αν αυτή είναι επιθυμητή.

VitraHaus Loft, Charlap Hyman & Herrero, 2020 | Φωτ: Clemens Poloczek, Vitra

Μοιραστείτε μαζί μας τις προτάσεις σας για φέτος. Ποιες είναι οι τάσεις στους επαγγελματικούς χώρους;

Η περίοδος μετά την πανδημία έχει ανατρέψει το σκηνικό και τις βεβαιότητές μας στα ζητήματα των εργασιακών δυναμικών. Το μοντέλο του cubicle, η πεπατημένη οδός διευθέτησης των εργασιακών σταθμών σε πυκνές διατάξεις για την εξυπηρέτηση των αναγκών εταιρειών με πολυάριθμο ανθρώπινο δυναμικό, είναι τρομερά παρωχημένο.

Ο σημερινός εργαζόμενος δεν εξαντλείται σε μία εργαλειακή αξιοποίηση συγκεκριμένων ικανοτήτων από την εκάστοτε εταιρεία, αλλά γίνεται ένα πολύ πιο οργανικό μέρος της επικοινωνώντας τις εταιρικές αξίες του οργανισμού. Ο χρόνος και η προσπάθεια που επενδύονται από την πλευρά του εργαζομένου, δημιουργούν μία αμφίδρομη σχέση, όπου η ίδια η εταιρεία προσπαθεί να ανταποκριθεί σε ευρύτερες ανάγκες του ατόμου. Συγκεκριμένα, μετά την πανδημία, με το μοντέλο της απομακρυσμένης εργασίας να λειτουργεί, μεγάλη μερίδα εργαζομένων επαναδιαπραγματεύτηκε το **εργασιακό πλαίσιο**. Έχοντας βρει μία νέα ισορροπία στην καθημερινότητα και την παραγωγικότητά τους, η καθημερινή παρουσία τους στις κλασικές γραφειακές εγκαταστάσεις δεν κρίνεται πλέον αναγκαία. Οπότε οι εταιρείες προσέφεραν νέα κίνητρα, για την επιστροφή των “εργαζομένων” στην έδρα τους. Ένα από αυτά τα κίνητρα ήταν η αναβάθμιση των εργασιακών χώρων, δημιουργώντας πιο ευχάριστους, πιο σχεδιασμένους και επιμελημένους χώρους, έτοιμους να ενσωματώσουν

όλο το φάσμα των εργασιακών σχέσεων.

Joyn 2, Ronan & Erwan Bouroullec, 2023 | Φωτ: Vitra

Η Vitra είναι από τις πρώτες εταιρείες που ερευνούν το ζήτημα των εργασιακών σχέσεων και στραγγίζουν όλη αυτή τη γνώση στον σχεδιασμό του γραφειακού τους εξοπλισμού. Ήδη από τις αρχές του 2000, η ίδια έφερε στην αγορά το **Joyn Table**, έναν ρηξικέλευθο σταθμό εργασίας με στόχο την απόδοση domestic χαρακτηριστικών στον βασικό εργασιακό πάγκο. Με μία ενιαία διαχείριση των ηλεκτρολογικών στην κεντρική σπονδυλική στήλη του τραπέζιού και με την ευχέρεια της άμεσης τοποθέτησης αξεσουάρ, όπως των φωτιστικών ή των διαχωριστικών (plug in accessories), η Vitra έδωσε στους χρήστες την ευκαιρία να αναδιαμορφώνουν με τρομερή ευκολία στο πέρας της ημέρας την επιφάνεια εργασίας τους, σχηματίζοντας από ατομικά σημεία συγκέντρωσης μέχρι μεγαλύτερες συνεδριακές επιφάνειες, με αμεσότητα, όπως ακριβώς θα έκαναν σε μία κοινωνική στιγμή στο σπίτι τους.

Σήμερα η εταιρεία διευρύνει το πνεύμα αυτό, αξιολογώντας την ευελιξία στα **layouts** των σύγχρονων γραφειακών χώρων. Προσφέρει μία γκάμα προϊόντων που στρατηγικά επαναπροσδιορίζουν το συντακτικό του χώρου εργασίας. Τα ίδια προϊόντα εξυπηρετούν άμεσα τις ανάγκες του εργαζομένου, είτε δημιουργώντας μικρά ιδιωτικά γραφεία, είτε συντάσσοντας μικρότερες ομάδες, ή μεγάλες αναπτύξεις για τη διεξαγωγή κάποιου συνεδρίου. Έτσι, ενισχύει βασικούς σταθμούς με τροχούς, μοιράζεται κινητούς τοίχους για brainstorming και φιλοξενία multimedia συσκευών, προσφέρει τις δυνατότητες του “ιδιωτικού δωματίου συνεδρίασης” μέσα από επεκτεινόμενες συνθέσεις επίπλων.

Alcove Plus Desk | Φωτ: Studio AKFB, Vitra

Η Vitra παρατηρεί και εφαρμόζει τις λύσεις της πρώτα στο δικό της τερέν, το Citizen Office, όπου επι/αποδοκιμάζονται όλες οι πιθανές ιδέες. Έχει εισαγάγει την ιδέα του Club Office, αναγνωρίζοντας την ανάγκη των εργαζομένων για την απομακρυσμένη εργασία, την ανάγκη της εργασίας υψηλής συγκέντρωσης στις βασικές εργασιακές εγκαταστάσεις, αλλά και τις κοινωνικές ανάγκες ενός ομίλου για το μοίρασμα ενός κοινού εταιρικού οράματος, την επικαιροποίηση και ενημέρωση των εξελικτικών φάσεων των εκάστοτε projects, και τέλος την ανάγκη της ανθρώπινης επικοινωνίας και της συλλογικότητας.

Σίγουρα θα σύστηνα την εξερεύνηση της ανανεωμένης έκδοσης **Joyn 2**, που πρεσβεύει τις θεμελιακές αρχές του σταθμού με μία ακόμη πιο μινιμαλιστική διατύπωση, αλλά και το προσωπικό μου αγαπημένο **Alcove Loveseat**, το φιλόξενο booth εργασίας και συνομιλίας με τη μέγιστη απόδοση της “οικιακής” ιδιωτικότητας.

vitra.com_elgreco-gallery.gr

Επιπλέον άρθρα από τον ίδιο:

[Ο Αριστοτέλης Μπαράκος κερδίζει το στοίχημα με την έκθεσή του «Against All Odds: Open Studio Aristotelis Barakos»](#)

[Το design συναντά τη γαστρονομία στο εστιατόριο Poster](#)

